

Дослідь зъ поля статистики.

III.

Всходна а заходна Галичина.

можна дуже сумніватися. Економічна програма лівиць не єсть нічимъ иншимъ, якъ алогічнимъ на борбѣ спискомъ гдєкихъ економічнихъ пытань безъ всякого основного положенія сущности смьхъ пытань. Въ переважній часті своихъ точокъ нагадує ся програма але зроблену копію тыхъ економічнихъ реформъ, якъ переводити ки. Бисмаркѣ въ Нѣмеччинѣ. Тагъ пр. точка о надворѣ фабрицъ и підприємствѣ, о обезпеченю робѣтниківъ на случай слабости и элементарного нещастя, якъ такожъ II точка о реформѣ опѣки надъ убогими, суть живдежъ вантѣ въ реформѣ ки. Бисмарка, а радше лише въ самыхъ заголовкѣхъ тыхъ реформъ. Точка о асоціаціи малыхъ промысловцѣвъ и о аграрныхъ реформахъ заключає въ собѣ голѣ фразы безъ всякого, хочѣбы троха позитивного содержания, а цѣла програма лівиць, такъ шумно внесена въ радѣ державній, видимо обчислена лише на поверховный ефектъ, а не на дѣйстви поправу справдѣ сумного стану економічного.

Не впаке представилея програма перша. Пѣкто не заперчить, що реформа податковѣвъ а именно введенє рационального податку особисто-доходового и податку отъ рентѣ въ многѣхъ може причинити до поправки финансового стану державы. Але кто згадає на то, якъ доси у насъ податковѣ реформы переводятея, кто пригадає собѣ хочѣбы «реформу» грунтового податку, сей мусить дуже сумніватися, чтобы такого рода реформы вилынули користно на поправу економічного стану людности. Рѣвнокъ треба дуже сумніватися, чтобы одна реформа спадщинного права при малыхъ посылностяхъ могла сама собою подвинути наше селянство въ его упадку. Справдѣ тутъ треба агодити ся съ замѣтомъ лівиць, що дѣйствитъ станъ селянства ажъ надто мало дослѣдженъ и выясненъ, чтобы на подставѣ такъ несправныхъ и неточныхъ матеріалѣвъ можна оцѣнити правдивый станъ нашего селянства, выкрыти всѣ головныя причины его упадку и перевести успѣшно загальну реформу селянского стану. До того еще станъ селянства и причины его упадку суть надто отѣмненны и рѣжнородны въ поодинокихъ краяхъ коронныхъ, чтобы можна надѣятися на успѣшность якого небудь «Universalmittel» для австрийского селянства. Тутъ треба основныхъ, совѣстныхъ и всестороннихъ дослѣдовъ, студій и такихже реформъ. Жаль, що на се не заноситя, а выставлѣнн «экономичный программы» выходять лише на «лицитацию о популярности», на то, чтобы шумными словами закрити сумный станъ. Чи не булѣбы пора вѣятися поважно до поправки економічного стану, замѣсть ставлѣти воздушный программы економічнѣ, що нікого не згодитуть, не нагодують и не огрѣють?

Подѣлъ Галичины на часть всходну и заходну не єсть лише химерный, якъ се часто люблять говорить гдєкѣй Поляки. Въ добру хвилю глубшой розваги самѣ Поляки часто переводять на дѣль такой подѣлъ Галичины, а певна рѣжнородность, а навѣть супречность и антагонизмъ межъ заходными а всходными Поляками галицкими не только въ политичныхъ але и економічныхъ справахъ впадає въ очи кождому, кто хочѣ троха пыльно слѣдитъ публичне поступованє галицкихъ Поляковъ. И справдѣ треба признати, що такъ въ польского, а ровнувше, въ еще большѣй мѣрѣ въ руского становлѣна сей подѣлъ Галичины на двѣ части має свою рачію и свои дуже важныя причины. Все то одно, що тутъ а тамъ живѣтъ два отрубныя народы, творять важну и справедливу подставу такого подѣла. До сего лучатєя рѣжницѣ самого повеземельного (територіального) характеру обохъ частей, рѣжниця отдаленя отъ осередка всеобщей торговли и культуры, рѣжниця економічнѣ и т. д. Можна смѣло сказати, що для доброго пованя краю, его потребѣ, его можливому роввою и поступу треба аважати на ту рѣжницю обохъ частей Галичины и што иначо шкодлившого для доброго пованя стану краю, якъ коли въ замѣру або и въ неуваги ту рѣжницю поминатєя, а навѣть затираєся.

Тожъ годитєя прослѣдити ту рѣжницю обохъ частей Галичины такожъ и въ станѣ людности, выкаванѣмъ въ списѣ въ р. 1880. Для повной студіи булѣбы навѣть дуже добре перейти и порѣвнати вѣрѣтъ людности не только обохъ частей Галичины, але и кождого поодинокого повѣту, однакѣ се дуже тяжело теперъ зробити, понеже отъ р. 1869—1880 обьемъ поодинокихъ повѣтовъ подлѣгъ значнымъ змѣнамъ черезъ придѣленє громадъ одного повѣту до другого, с. в. черезъ змѣну въ територіальномъ подѣлѣ повѣтовъ, а доси нема повного выкаву тыхъ змѣвъ въ територіальномъ обьемѣ повѣтовъ и тымъ споводованого зменшєня або згледно збольшєня людности до тычашчихъ повѣтовъ. Якъ небудь и межъ обьемомъ всходной а заходной Галичины въ що ино згаданныхъ причинъ могла зайти певна змѣна, то всежъ она въ прирѣвнаню до цѣлости обохъ частей Галичины представлєя дуже малозначною, майже совсемъ счєваючою, понеже тутъ ходитъ лише о змѣны на границѣ обохъ тыхъ частей, а не въ ихъ внутрѣ. Подѣлъ Галичины на двѣ части прїймаємо такъ, якъ се и доси практиковано и якъ се мѣжъ иншими такожъ и Рапачкѣй принявъ въ своѣй працѣ «Ludność Galicyi», отже до заходной Галичины зачислємо 27 повѣтовъ положєныхъ на лѣвѣмъ берєвѣ Сяну, а до всходной Галичины 47 повѣтовъ, положєныхъ на правѣмъ берєвѣ розмежнѣной рѣки — Сяну.

Вѣрѣтъ такъ загальну людности якъ и

поодинокитъ народностей въ всходной а заходной Галичинѣ представлєяєсь якъ слѣдує:

Table with 4 columns: Year (1869-1880, 1880, 1869, 1880), Population (Total, Polish, Ruthenian, Christian), and Percentage (Total, Polish, Ruthenian, Christian). Rows are split into Eastern and Western Galicia.

Все самѣ повѣжнѣй поглядъ на представлєнн тутъ цифры оправдує то, що мы попередєу сказали про рѣжницю межъ всходною а заходною Галичиною. Два особныя народы — въ всходной Галичинѣ Русины, въ заходной Поляки — творять корѣньныя население краю. До першихъ належить всходна, до другихъ заходна Галичина. Заходна Галичина представлєя большу одностѣльнѣсть населєня. Майже 88%, всеи людности заходной Галичины творять Поляки, такъ що тамъ майже доперва

что каждый десятый человекъ... Галичина представлєяєсь... Русины больше какъ одинъ изъ 9 христианъ... Поляки больше какъ одинъ изъ 12 христианъ... вь васадѣ съ тымъ людскимъ шлоуницкого, але замѣтитъ, що бѣвъ войска для охоронѣ численнѣсть тыхъ въ полонѣ, анѣ грошей для живлєня — и прѣте общѣмъ достати средства. Але жьмъ Браницкѣ разъ-паразъ писати о томъ до конца отговѣтъ: Гадка, чтобы авневныхъ хлопѣвъ до выкоуваня и мало власныхъ робѣтъ, єсть возможна лишь при большѣмъ виняхѣ, не теперѣ, кѣмъ будѣтєя новыхъ въ збутованыхъ селєхъ, кождому десятому отрубѣти по одной рудѣ и вѣстѣ выгустѣ собѣ врасгратитъ итѣ большѣ, вѣстѣна; докажемъ сеи користѣ етѣ минувшости».

кару по три равы на добу. Все его тѣло было покрыте ранами — говоритъ торжественно Младановичъ! Полковникъ провадивъ въ вѣдѣжающє до его табору шляху до вѣзницѣ, де сидѣвъ Гонта, и показувавъ тѣ несчастного сотника. Кромѣ того увязнили Донцѣ жену и чотыри дочки сотника, приставили ихъ до табору. Тутъ украно ихъ кѣлька равы прилюдно за те, що не донесли про вѣду мужа и батька, а отѣтакъ выслано на выгнаньє. Сынъ Гонты выратувавєя тымъ, що утѣкъ до Волощаны, ровомъ съ сотникомъ Уласенкомъ. Рухомє майно Гонты сконфисковано а Младановичъ вѣрѣкъ лѣшь на те, що Крєтетниковъ не выдавъ его потерѣвшимъ шляхтичамъ, а присвоивъ для себе яко воину добычу... Намъ годѣ провѣрити, о скѣлько Младановичъ описавъ перєсѣдно роказаннѣ собою факты, але такє потерѣженє вѣгального ихъ образу находимо въ запискахъ Крєбєвъ. Она подає, що генералъ Подгоричанинъ отѣдѣвавъ єи въ селѣ, де она скривалєся, завєяє дуже єи долею, перєвѣтъ єи до Уманя, обезпечивъ єи удержаньє и идучи въ дальшій походѣ, съ слѣсами просивъ Крєтетникова, щобъ вѣзѣвъ єи подѣ своєю опѣку. Крєтетниковъ потѣшавъ ту малу дѣвичку, котру самъ Гонта выратувавъ отъ смерти. Разомъ съ братомъ привѣвъ єи Крєтетниковъ до патра, де она побачила Гонту, лежачого лицємъ до вємѣлѣ, але одягнутого ще въ муцдурѣ уманьской милициѣ. «Крєтетниковъ — роказавъ Крєбєвъ — ударивъ Гонту палкою въ голову, по чѣмъ Гонта поднѣвєя. Тогда генералъ, показуючи на насъ, сказавъ: «Поглянь на тѣ несчастнѣ сироты!» Гонта поднѣвєя на насъ хвилю, отѣтакъ отвернувся и крикнувъ: «Чортъ ихъ берѣ!» — и вновь упавъ головою до вємѣлѣ».

По кѣлькѣхъ дняхъ тыхъ карѣ и мукъ передавъ Гурвѣ Гонту вѣзѣ съ другими увязненными, жителями польского Кѣвщинны, подѣ сторожу отряду польского войска. Ихъ перєдєно до головной польской квартиры воиновнн, котра находилєся въ селѣ Сєрѣбанъ въ окрєстности Могилєва на Днѣстрѣ. Тутъ отѣжували вѣзѣвъ черезъ мѣсяць суду, подѣчасъ коли начальникъ польского войска звысивєся съ королємъ и воки не установлєно плану до перєдєныя того процесу. Въ той часъ головнымъ начальникомъ невеликихъ воиныхъ силъ, якими распорѣдѣла Польша въ полуднево-заходномъ краю, бувъ ловчій коронный Кєсавѣрѣй Браницкѣй, личный другъ короля Станислава Повятовского. Браницкѣй мѣвъ специальне поручєнє дѣлати противъ конфєдєратѣвъ. Въ той дѣли ровложивъ днѣ свои невеликѣ силы долємъ при бѣгу Днѣстра тому, чтобы перєтати зношеня конфєдєратѣвъ съ Волощанью, де находились въ той часъ конфєдєратскѣ начальники и резервы и куды утѣкали партіи конфєдєратѣвъ по кождѣмъ поражєню. Чи Браницкѣй бувъ занятый выключно своимъ дѣломъ, або чи уважавъ свои силы за слабѣ, або, може бути, думавъ, що селянске повстаньє, грѣбанє для конфєдєратѣвъ, случилося на руку для польского правительства, — досѣтъ, що днѣ не рушивєся въ мѣсяца на вѣстѣ о народномъ повстаню и не предпринявъ нѣякихъ мѣрѣвъ, чтобы те повстаньє придавити. А тымчасомъ теперъ, вовсѣмъ противъ его воли, прїйшлоє єму стати судїєю увязненныхъ селєхъ. Якъ видно съ дѣйшошю до насъ перєписки Браницкѣго съ королємъ, днѣ бувъ своего часу человекъ либеральный и гуманный, не подѣлявъ фанатичныхъ и эксклюзивныхъ поглядѣвъ шляхты и по своимъ врожденѣмъ маг-

кѣмъ характерѣ бувъ противнѣй всякѣй звѣрчѣй розправѣ. Въ письмѣ до короля въ днѣ 10 го липня, звѣщаючи о приславныхъ вѣзняхъ, высказує Браницкѣй въ слѣдующихъ словахъ свои поглядѣ и свое положєнє въ томъ дѣлѣ: «Тутъ панує загальна радѣсть: окрєстнѣ помѣщики и жиды вѣчно мене обягаютъ, радѣтъ четвергувати, палити, вѣивати на колѣ, вѣшати безъ милосердїя. Все гуло лишь: «Карай! убивай!» Я повєсняю имъ, що только якує часть виновниковъ прикажу карати, а рєшту отпошлю для крѣпостныхъ робѣтъ и для построєня улицъ въ мѣстахъ. Але они ненастанно допоминають кары. Въ иншѣй часѣ я и не слухавѣ ихъ, але теперъ я мушу имъ уступати, бо днѣтея вѣже чути голоса, будѣто вѣсь той бунтъ повстанєвъ въ нашѣмъ намѣбѣ. Тѣ люди, що утѣкали товпами за границу при появлєню двоухъ-трєхъ гайдаманѣвъ, теперъ видѣчи ихъ въ неволѣ, показують страшно бунтучность и отѣмъ и добиваютєя той чєсти, щобъ бути катгами! Радѣтъ менѣ за примѣромъ Потѣцкого*), укарати смертєю поголовно тѣ сєла, котрѣ брало участь въ повстаню, не щадѣчи нѣжєвнѣщѣвъ, нѣ дѣтєй... Надармо представлєю имъ, що въ слабо населєной области годѣ выгублѣти населєнє... Я намѣрю такъ поступити: двєтихъ гайдаманѣвъ прикажу карати для вдоволєня панѣвъ помѣщиковъ, а рєшту (а ихъ будѣ большѣ якъ тыєсѣчъ) вышлю для повнєня крѣпостныхъ и мѣскихъ робѣтъ до Камѣнца, Львова и до вашѣй корѣльскѣй милости въ Уладѣвъ. Король вѣгодивєя

вѣ васадѣ съ тымъ людскимъ шлоуницкого, але замѣтитъ, що бѣвъ войска для охоронѣ численнѣсть тыхъ въ полонѣ, анѣ грошей для живлєня — и прѣте общѣмъ достати средства. Але жьмъ Браницкѣ разъ-паразъ писати о томъ до конца отговѣтъ: Гадка, чтобы авневныхъ хлопѣвъ до выкоуваня и мало власныхъ робѣтъ, єсть возможна лишь при большѣмъ виняхѣ, не теперѣ, кѣмъ будѣтєя новыхъ въ збутованыхъ селєхъ, кождому десятому отрубѣти по одной рудѣ и вѣстѣ выгустѣ собѣ врасгратитъ итѣ большѣ, вѣстѣна; докажемъ сеи користѣ етѣ минувшости».

* Ся згадка отноєсь до гетьмана Йосѣфа Потѣцкого, котрый усмиривъ селянске повстаньє въ Брацлавщинѣ въ 1702-омъ роцѣ.

Антика ПОДЪ „ЗВѢЗДОЮ“ ПЕТРА МИКОЛЯША во Львовѣ поручае:

Ольгѣ рыбачій зъ мяноха
Кавя гомеопатична
КАВА ЗЪ ЖОЛУДИ
ЧОКОЛЯДА ГОМЕОПАТИЧНА
КАКАО стовченый въ порошокъ
Молоко згущене швайцарске
Нестля порошокъ для дѣтей
ЛИБИГА ЕКСТРАКТЪ ЗЪ МЯСА
ТАРИОСА P. GROULT
Екстракты зъ солоду
ВОДА ДО ОЧЕЙ
Мораса пльнъ

Цукорки солодовій власній і цукорки мхові
ЗЕРНЯТА АНТИКАТАРАЛЬНІЙ
Правдвий зернята Моризона
Правдвий СИРОПЪ PAGLIANO
Порошки Зайдлицкі
Горьвка Француска зъ Бордо
ПОМАДА ALCALOID
ВОДА КОЛЬОНСКА
ПАРФУМЫ Французскій
ПУДЕРЪ Французскій правдивый
Пльнъ на отморозженя, власного выробу.
Оцетъ дезинфеційный, власн. выробу.

К. Диккелс
Новорѣчнї Дзвонї
Цѣна 60 кр. съ пер. 65 кр.

Цѣнникъ. Торговля Кароля Баллабана во Львовѣ

Table listing various goods and their prices, including wine, spirits, and oils.

Кромѣ туть наведенихъ есть еще множество ишихъ средствъ до леченя, прирводеъ хирургичныхъ и матеріаловъ.

Ц. к. упр. Товариство Львовско-Черновецко-Яесско желѣзницѣ.

ОТКРЫТЪЕ ПРИСТАНКОВЪ

Новосѣлецъ, Голосковъ и Матѣвцѣ для перевозу особъ и пакунковъ подорожныхъ

Почавши отъ дня 15 грудня 1882 р. будуть задержуватися все мѣшанї (особово-тягаровї) поѣзды...

Подорожныхъ и ихъ пакунки зъ Новосѣлецъ, Голоскова и Матѣвцеъ, якъ такожъ до сихъ перестанковъ, буде перевозити кождей зъ поименованыхъ мѣшаныхъ поѣздовъ...

Розкладъ ѣзды.

Table showing train schedules for mixed trains between stations: Новосѣлецъ, Голосковъ, Матѣвцѣ.

Поданї години обносятся до Пештеньского полудника. Нѣчїї години, отъ 6-той вечероъ до 5-той години 59 минутъ рано суть до кола обведени.

Вѣдень, дня 2 грудня 1882. Рада Завѣдующая.

ОБЪЯВЛЕНЬЕ!
Обще рѣльнично-кредитне Заведенье для Галицїи и Буковины, общество зарегистровано съ неограниченою порукою
открыло за призволениемъ Высокои Власти державнои въ собственномъ домѣ ул. Ормянска Нръ 2

Хотѣя удовлетворить всеякимъ вимогамъ, устроили мы во Львовѣ при улицѣ Кароля Людвика ч. 5. Великий складъ повозовъ и возочковъ...

Змѣна локати. Рѣзбяръ печатокъ и мѣднѣ золотыхъ выробовъ. M. V. TAUBERT